

Fordonslackare

Kvalifikation och delkvalifikationer

Kvalifikationskrav för Fordonslackerare

Inledning

Fordonslackeraren arbetar med våtlackering av fordonsdetaljer på olika typer av fordon. Fordonslackeraren utför sina arbetsuppgifter i fordonslackeringsmiljö med teknik och utrustning som är specifika för denna typ av arbete. Utvecklingen av nya material och lackeringstekniker innebär att yrkesrollens arbetsinnehåll delvis förändras och därmed också kraven på fordonslackerarens kompetens.

Färdigheter

Fordonslackeraren kan:

- Planera och utföra lackeringsarbeten på fordon utifrån skadeberäkning och tillverkarens anvisningar samt med hänsyn till relevanta regelverk och aktuella säkerhets- och arbetsmiljökrav.
- Välja och använda relevanta lackeringsmaterial, verktyg och bearbetningsmetoder vid lackeringsarbeten på fordon.
- Använda materialleverantörernas produktblad/anvisningar vid lackeringsarbete av fordon.
- Välja och använda instruktioner och produktblad på såväl svenska som engelska vid lackeringsarbeten.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Fordonslackeraren kan:

- Självständigt ta ansvar för att planera och genomföra lackeringsarbeten på fordonschassi- och karosserier.
- I samråd med behörig verkstadspersonal planera och genomföra lackeringsarbeten av elektrifierade fordon och komponenter.

Kunskaper

Fordonslackeraren har:

- Fördjupade kunskaper om olika lacktypsindelningar och deras uppbyggnad.
- Fördjupade kunskaper om lackeringsprocessen och olika appliceringstekniker materials egenskaper samt metoder och verktyg som vid fordonslackering.
- Kunskaper om fordonens tekniska system avseende deras grundläggande konstruktion och funktion samt metoder för felsökning och funktionskontroll av system och centrala komponenter.
- Kunskaper om hur krav inom miljö, kvalitet och säkerhet påverkar förhållningssätt och agerande i dagliga arbetet som fordonslackerare.
- Hur kostnader för drift och underhåll av lackeringsverkstadens lokaler och utrustning påverkar verksamheten samt vilka konsekvenser driftsstörning och bristande underhåll kan leda till.
- Kommunicera lackeringsarbeten med kund, samt använda instruktioner och materialanvisningar på såväl svenska som engelska vid lackeringsarbeten.
- Kunskaper om principerna för lackeringsverkstadens produktionsflöden.
- Kunskaper om lackeringsverkstadens reparationsvillkor och förstå vikten av ett nära samarbete med bilskadeverkstaden.

Övriga krav: Tjänstbarhetsbedömning enligt AMV:s föreskrifter

Delkvalifikationer för Fordonslackere

Inledning

Kvalifikationen för fordonslackere omfattar fem delkvalifikationer.

I beskrivningen av yrkeskunnande används en kombination av **Kunskaper**, **Färdigheter** och **Ansvar** och **självständighet** inom det arbets-/yrkesområdet som avses:

Färdighet är förmåga att tillämpa kunskaper och beprövade erfarenheter för att utföra uppgifter och lösa problem.

Ansvar och självständighet är förmågan att använda kunskaper och färdigheter, att samarbeta och ta ansvar i arbets-/yrkesområdet.

Kunskaper utgörs av fakta, principer, teorier och praxis som är kopplat till ett arbets- eller yrkesområde.

Innehåll

Följande delkvalifikationer beskriver kompetensen för fordonslackere:

- Miljö, kvalitet och säkerhet
- Produktionsflöden
- Förarbeten
- Topplackering
- Efterarbete

Miljö, kvalitet & säkerhet

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens som är grundläggande för fordonslackerarens yrkesområde. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter som säkerställer att fordonslackeraren kan utföra arbetet med hänsyn till den personliga säkerheten, krav på arbetsmiljön samt till gällande kvalitetskrav för fordonslackering.

Färdigheter

Fordonslackerare ska kunna:

- Tillämpa gällande säkerhetsföreskrifter i samband med lackering av fordon med olika typer av drivmedel.
- Utföra arbetet enligt de regelverk och lagar som styr den verksamhet som förekommer i en lackeringsverkstad.
- Utföra arbetet med krav på renlighet och aktsamhet om arbetsgivarens och kundens egendom vid lackeringsarbeten.
- Tillämpa gällande säkerhetsföreskrifter vid lyft av fordon och komponenter.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Fordonslackeraren ska kunna:

- Självständigt vidta åtgärder så att fordonslackeringen utförs med hänsyn tagen till egen och andras säkerhet, arbetets miljöpåverkan samt krav på renlighet och ordning på den egna arbetsplatsen.
- Hantera farliga ämnen på ett säkert och miljövänligt sätt, däribland oljor, vätskor och restprodukter.
- Självständigt riskbedöma lackeringsarbetet enligt fordonstillverkarens anvisningar, däribland av elektrifierade fordon och flerbränslefordon.
- Välja, hantera och vårda verktyg, mätutrustning, maskiner och andra hjälpmedel som normalt finns i en lackeringsverkstad.

Kunskaper

Fordonslackeraren ska kunna:

- Redogöra för tjänstbarhetsintygets villkor och förutsättningar för arbete som fordonslackerare
- Redogöra för säker hantering och användning av relevant utrustning för lackering av fordon.
- Redogöra för risker och behörighetskrav som finns inom arbetsområdet som till exempel arbeten med gas, el- och hybriddrivna fordon.
- Redogöra för kemiska hälsorisker som kan förekomma i en lackeringsverkstad.
- Redogöra för lackerarens ansvar vid lackeringsarbeten gällande hantering av kundens egendom, verkstadens utrustning samt den egna arbetsplatsens miljö.
- Nämna innebörden av systematiskt arbetsmiljöarbete samt vad kraven på jämställda arbetsplatser innebär för arbetsmiljön i en fordonslackeringsverkstad.

Produktionsflöden

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens för kostnadsbedömning och tidssättning för lackeringsarbeten. Området behandlar olika appliceringsmetoder ställda mot produktionsflöden, samt kostnader för tids- och materialåtgång.

Färdigheter

Fordonslackeraren ska kunna:

- Utföra lackeringsarbeten på olika underlag enligt material- och tillverkarens krav
- Utföra lackeringsarbeten enligt kalkyl för lackeringsarbetet
- Planera och genomföra lackeringsarbetet med förståelse för kostnaden för förbrukningsmaterial och tidssättning.
- Maskera och täcka de delar som inte ska lackeras samt tvätta detaljer som ska slipas.
- Läs in leverantörernas produktdatablad/reparationsanvisningar och omsätta informationen till ett arbetsmiljösäkert lackeringsarbete av säljbar kvalitet.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Fordonslackeraren ska kunna:

- Självständigt välja appliceringsmetod och materialval enligt material- och tillverkarens krav.
- Självständigt tolka kalkyler för lackeringsarbeten.

Kunskaper

Fordonslackeraren ska kunna:

- Redogöra för lackeringsarbetets ingående parametrar för kalkylens tidsättning av lackeringsarbetet.
- Redogöra för lackeringsarbetets ingående parametrar i beräkningsunderlaget.
- Beskriva vilken betydelse samverkan och kommunikation har mellan skadevärderare, verkstad, försäkringbolag och försäkringstagare i lackeringsprocessen och vilka åtgärder som är relevanta med hänsyn till fordonets ålder och kondition.

Förarbete

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens inför lackeringsarbetet som är grundläggande för fordonslackerarens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter om metoder, produkter, material och utrustning vid lackering av fordon.

Färdighet

Fordonslackeraren ska kunna:

- Maskera och täcka de delar som inte ska lackeras samt tvätta detaljer som ska slipas.
- Säkerställa formriktighet och utföra spackling samt övriga förekommande underarbeten innan lackering.
- Grunderna för slipning – Uppslipning samt Mattslipning.
- Grunderna för skydd – Rostskydd och Slipgrund.
- Grunderna för att reparera mindre karosseriskador samt olika slipmetoder av karosseridetaljer i plåt och plast.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Fordonslackeraren ska kunna:

- Reflektera och förstå valet av lämplig produkt för avsett arbete, ta fram och följa relevant produktinformation.
- Självständigt förbereda och preparera ytor inför lackering.

Kunskaper

Fordonslackeraren ska kunna:

- Lackuppbyggnadens olika moment med grundlack, baslack och klarlack samt tillverkarnas krav på dessa.
- Redogöra för skadeberäkningens ingående parametrar i underlaget för lackering av fordon.
- Redogöra för hur en kulörbestämning görs på ett skadat fordon.
- Beskriva skillnaden på olika förekommande material, kompositer, stål, plast osv.

Topplackering

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens om olika typer av färgmaterial som är grundläggande för fordonslackerarens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter om olika typer av färgmaterial och dess olika egenskaper.

Färdigheter

Fordonslackeraren ska kunna:

- Metoder för avsyning av ytor innan topp-lackeringen
- Sprutlackera – Bas- och Klarlackering - med någon på marknaden förekommande produkter.
- Applicering av topp-lackering enligt material- och fordonstillverkarens krav.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Fordonslackeraren ska kunna:

- Självständigt planera och utföra lackeringsarbetet på olika underlag enligt material- och fordonstillverkarens krav.
- Välja rätt kulör med erforderliga hjälpmedel som till exempel färgkort och spektrometer
- Efter genomförd lackering utföra egenkontroll av lackeringsarbetet.

Kunskaper

Fordonslackeraren ska kunna:

- Redogöra hur en kulörbestämning utförs på ett fordon.
- Redogöra för olika lacktypsindelningar och deras uppbyggnad.
- Redogöra för metoder för avsyning innan topp-lackering och rengöring och borttagning av damm.
- Redogöra när meryta används vid fordonslackering.

Efterarbete

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens för lackeringsarbete som är grundläggande för fordonslackerarens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter om metoder, verktyg och utrustning för kvalitetskontroll och efterbehandling av nylackerade ytor.

Färdigheter

Fordonslackeraren ska kunna:

- Efterjustera lackerad yta, och polera ut lackskarvar. (övergång/utsprutning)
- Avmaskering och rengöring med olika metoder och material som innebär att fordonet är rengjort från lackeringsarbetet orsakade spår.
- Efterkontrollera eventuella kulörskillnader på fordonet.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Fordonslackeraren ska kunna:

- Självständigt välja föreskriven metod för efterbehandling av lack- och ytaavvikelser på nylackerade ytor.
- Självständigt bedöma lack- och ytfinish på lackerade ytor.

Kunskaper

Fordonslackeraren ska kunna:

- Redogöra för kvalitetskontroll av lackerade ytor samt kostnadsbedömning för åtgärder och efterbehandling inför leverans.
- Beskriva olika metoder för efterarbete av lackerade ytor på fordonet inför leverans till kund.